

Teise samba maksete peatamine 2020. aasta 1. juulist kuni 2021. aasta 31. augustini

Riik peatab alates 2020. aasta 1. juulist kuni 2021. aasta 31. augustini teise sambasse sotsiaalmaksu arvelt (4%) tehtavad sissemaksed. Erandiks on aastatel 1942–1960 sündinud isikud, kelle puhul jätkub teise samba sissemaksete tegemine tavapärases korras.

Vanemapensioni täiendavaid sissemakseid muudatused ei puuduta, nende tegemine jätkub samuti tavapärases korras.

2020. aasta oktoobris saavad kõik sambaga liitunud otsustada, kas loobuda oma palgalt 2% makse tegemisest. Selleks tuleb 2020. aasta oktoobris esitada vastav avaldus pensioniregistri pidajale või kontohalduritele. Sellisel juhul peatub 2% makse tasumine 2020. aasta detsembrist kuni 2021. aasta 31. augustini. Soovi korral saavad maksed peatada ka inimesed, kes on sündinud ajavahemikus 1942–1960. Esitades avalduse maksete mitte tegemiseks, peatub neil siis ka 4% maksmine.

Inimestele, kes jätkavad oma 2% makseid ajal, mil sotsiaalmaksu arvelt 4% teise sambasse ei maksta, kompenseeritakse hiljem 4%.

Aastate 2023–2024 jooksul tehakse kõnealustele inimestele riigieelarvest teise sambasse täiendavad kanded. Teise sambasse kantava summa suurus sõltub sellest, kui palju maksis iga inimene teise sambasse perioodil 2020. aasta 1. juulist kuni 2021. aasta 31. augustini.

Maksete peatamise kompenseerimiseks makstakse siis iga inimese eest tema teise sambasse kaks korda nii palju, kui ta nimetatud ajavahemikul ise makseid tegi. Kui teise samba pensionifondide keskmine tootlus on 2020. aasta 1. juulist kuni 2022. aasta 31. detsembrini positiivne, suureneb riigieelarvest iga inimese eest teise sambasse kantava summa suurus ka keskmise tootluse võrra.

Kompenseerimine ei sõltu sellest, kas konkreetne inimene aastatel 2023 ja 2024 tööl käib ja tavapärases korras teise sambasse sissemakseid teeb. Kui ta on sel ajal näiteks tööturult eemal, kuid perioodil 2020. aasta 1. juulist kuni 2021. aasta 31. augustini oma palgalt 2% makseid tegi, siis vastavalt tegelikult tehtud sissemaksetele saab ta ka kompensatsiooni.

Korduma kippuvad küsimused

Millal riik peatab sotsiaalmaksu 4% sissemaksed teise sambasse?

V: Kui oled sündinud 1961. aastal või hiljem, peatab riik sinu sotsiaalmaksu arvelt tehtavad sissemaksed (4%) teise sambasse 2020. aasta 1. juulist kuni 2021. aasta 31. augustini. See toimub automaatselt.

Kui oled sündinud 1960. aastal või varem, siis sind see sotsiaalmaksu arvelt tehtavate sissemaksete (4%) peatamine ei puuduta – kõik maksed jätkuvad tavapärases korras.

Kas riigipoolne maksete peatamine lõpetab ka 2% makse minu palgalt teise sambasse?

V: Riigipoolne maksete peatamine ei peata automaatselt sinu palgalt 2% maksete tegemist. Palgalt tehtavad 2% maksed jätkuvad tavapärases korras.

Sügisel saab igaüks otsustada, kas soovib oma 2% maksmist jätkata või peatada ka selle. Kui soovid oma 2% maksed peatada, peaksid tänava oktoobris esitama internetipangas, pangakontoris või Pensionikeskuse kodulehe kaudu avalduse maksete mittetegemiseks. Palgalt 2% maksete tegemine peatub siis alates käesoleva aasta detsembrist ja kestab kuni 2021. aasta augusti lõpuni.

Kui soovid oma palgalt 2% edasi maksta, ei pea sa sügisel mingit avaldust esitama. Maksete tegemine jätkub automaatselt.

Tahan, et minu maksed teise sambasse ikkagi jätkuksid. Kas pean selleks midagi enne juulit tegema?

V: Riigipoolne maksete peatamine ei peata automaatselt sinu palgalt 2% maksete tegemist. Palgalt tehtavad 2% maksed jätkuvad tavapärasel korras ja sa ei pea ühtegi avaldust esitama.

Sotsiaalmaksust tehtavad 4% maksed peatuvad automaatselt ja seda sa avaldusega muuta ei saa. Erandiks on 1960. aastal või varem sündinud inimesed, kelle 4% makseid ei peatatagi.

Olen lapsega kodune ja selle eest teeb riik minu teise sambasse täiendavaid makseid, kas need peatuvad ka 2020. aasta 1. juulist?

V: Ei peatu. Maksete peatamine ei puuduta nn „vanemapensioni“ täiendavaid makseid. Kuni lapse kolmeaastaseks saamiseni tehakse vanema eest täiendavaid makseid teise sambasse nagu see seni on olnud.

Kui ma ei taha juba suvel oma palgalt 2% makseid teise sambasse teha, kas ma saan need maksed siis ka peatada?

V: Esialgu jätkuvad kõigil palgalt tehtavad 2% maksed teise sambasse. Sügisel saab aga igaüks otsustada, kas soovib oma 2% maksmist jätkata või peatada ka selle. Kui soovid oma 2% maksed peatada, peaksid tänava oktoobris esitama pensionikeskusele või kontohaldurile avalduse maksete mittetegemiseks. Palgalt 2% maksete tegemine peatub siis alates käesoleva aasta detsembrist ja kestab kuni 2021. aasta augusti lõpuni.

Kas saan oma 2% makse peatada ka juhul, kui olen sündinud 1960. aastal või varem?

V: Jah, palgalt 2% maksete peatamiseks alates 2020. aasta detsembrist võivad oktoobris avalduse esitada kõik teise sambaga liitunud inimesed. Kui sa otsustad oma 2% maksed peatada, siis pead arvestama, et peatuvad ka sinu maksed, mida tehakse sotsiaalmaksust (4%). Mõlemad maksed jäävad peatatuks kuni 2021. aasta augusti lõpuni.

Kas kõik inimesed peavad esitama oktoobris avalduse?

V: Ei pea. Tänavu oktoobris tuleb avaldus esitada vaid neil inimestele, kes soovivad ka oma palgalt 2% maksed alates detsembrist peatada.

Kui esitan oktoobris avalduse maksete mittetegemiseks, aga mõtlen ringi, kas saan oma avalduse tagasi võtta või seda muuta?

V: Ei saa. Avalduse esitamine tuleb hoolikalt läbi mõelda. Kui see juba kord esitatud on, siis tagasi seda võtta ei saa. Sellisel juhul tuleb maksete jätkumiseks oodata 2021. aasta septembrini, mil tavapärased maksed kõik taastuvad.

Kui mul jääb 2020. aasta oktoobris avaldus maksete mittetegemiseks esitamata, kas saan seda teha ka hiljem?

V: Ei saa. Sellisel juhul jätkuvad sinu palgalt 2% maksed tavapärasel korras ja sotsiaalmaksu arvelt tehtavad 4% maksed taastuvad 2021. aasta septembrist.

Olen liitunud II sambaga, kuid ma ei käi tööl praegu/kaotasin kriisi tõttu töö. Kas peaksin ikkagi esitama oktoobris avalduse?

V: II sambasse tehakse makseid üksnes siis, kui käid tööl ja sinu tasult makstakse sotsiaalmaksu. Kas tänava oktoobris avaldus esitada või mitte, sõltub sellest, kas soovid, et tööle naastes sinu palgalt 2%

maksed jätkuksid või mitte. Kui sa esitad avalduse maksete mittetegemiseks, siis ajavahemikus 2020. aasta detsembrist kuni 2021. aasta augusti lõpuni tööturule naastes sel ajal sul oma 2% makset tasuta ei tule. Kui sa avaldust ei esita, hakkad sa tööturule naastes tasuma 2% makset. Avaldust maksete mittetegemiseks saab tänavu oktoobris esitada ka siis, kui sa parasjagu tööl ei käi.

Mis saab juhul, kui olen 2020. aasta lõpus töötu, aga naasen tööturule 2021. aasta alguses, kas siis pean maksma ka 2% oma palgast teise sambasse?

V: Kas palgalt 2% maksete tegemine jätkub, sõltub sellest, kas teise sambaga liitunud inimene on tänavu oktoobris esitanud avalduse maksete mittetegemiseks või mitte. Kui sa oled sellise avalduse esitanud, siis 2021. aasta alguses tööturule naastes sul 2% makset tasuta ei tule. Kui sa avaldust esitanud pole, hakkad sa tööturule naastes tasuma 2% makset. Avaldust maksete mittetegemiseks saab tänavu oktoobris esitada ka siis, kui sa parasjagu tööl ei käi.

Kui teen oktoobris avalduse 2% makse mittetasumiseks, kas siis minu novembri palgalt, mis makstakse välja detsembris, peetakse veel makse kinni või mitte?

V: Ei peeta. Kui esitad oktoobris avalduse makse mittetasumiseks, siis alates detsembrist 2% makset kinni ei peeta. See tähendab, et kõigilt väljamaksetelt, mida sulle tehakse detsembris, ka novembri palgalt, kui selle väljamaksmine jääb detsembrisse, 2% makset kinni ei peeta.

Kas on üldse mõtet makseid teha, kui pensionifondide tootlus on ju negatiivne?

V: Pensioni kogumine teises sambas on pikaajaline protsess, mis kestab aastakümneid. Selle jooksul leiab aset nii finantsturgude tõusu kui languse perioode. Turgude kõikumise vastu aitab kõige paremini järjepidev investeerimine ehk teise sambasse sissemaksete tegemine. Sellisel juhul ostetakse pensionifondi osakuid nii turu põhjas, kus hinnad on madalad, kui üleval, kus hinnad on kõrged. Kui investeerida ainult siis, kui hinnad on kõrged, ei saa inimene täit kasu järgnevast kasvuperioodist ja tema pikaajaline tootlus jääb turu keskmisele alla. Seepärast on palgalt 2% maksete tegemist mõttekas jätkata.

Kas saaksin ise suurendada oma 2% makset?

V: Ei. Oma palgalt tehtavat 2% makset suurendada ei saa.

Kas teise samba maksed, nii inimese palgalt kui sotsiaalmaksu arvelt jätkuvad 2021. aasta septembrist automaatselt kõigil?

V: Jah, tavapärased maksed taastuvad 2021. aasta septembrist automaatselt ja teise sambaga liitunud inimesed selleks eraldi mingeid avaldusi esitama ei pea.

Kuidas kompenseerib riik sotsiaalmaksust 4% maksete mittetegemise neile, kes samal ajal oma palgalt 2% makset edasi tegid?

V: Inimestele, kes teevad ajal, mil sotsiaalmaksu arvelt (4%) teise sambasse makseid ei tehta, oma palgalt 2% makseid, teeb riik need 4%-le vastavad maksed hiljem tagantjäre. Tegemata jäänud sotsiaalmaksu 4% maksete kompenseerimiseks arvutatakse kokku, kui palju sa 2020. aasta 1. juulist kuni 2021. aasta 31. augustini teise sambasse oma 2% eest makseid tegid ja korrutatakse see summa kahega. Kui teise samba pensionifondide keskmine tootlus on 2020. aasta 1. juulist kuni 2022. aasta 31. detsembrini positiivne, suureneb kompenseeritav summa veel ka selle keskmise tootluse võrra. See summa kantakse sinu teise sambasse.

Millal riik ise kogumist jätkanutele teise samba maksed kompenseerib?

V: Kompenseerimine toimub aastate 2023 ja 2024 jooksul, mil riik teeb täiendavad sissemaksed sinu teise sambasse. Kompensatsiooni saamiseks inimene midagi täiendavalt tegema ei pea.

Kui pensionifondide keskmine tootlus on negatiivne, kas siis minu kompenseeritavat summat vähendatakse?

V: Ei vähendata. Tootlust arvestatakse vaid siis, kui see on positiivne. Seega saad sa kompensatsioonina minimaalselt oma 2% maksete kahekordse summa.

Mis saab siis, kui ma ei käi kompenseerimise perioodil tööl ja minu eest sotsiaalmaksu ei laeku?

V: Kui sa 2023-2024 või mingil perioodil selle aja jooksul tööl ei käi, kuid tegid ajavahemikus 2020. aasta 1. juulist kuni 2021. aasta 31. augustini oma palgalt 2% makseid, siis vastavalt neile tegelikult tehtud sissemaksetele saad sa ka kompensatsiooni.

Mis saab kompenseerimisest siis, kui olen küll II sambaga liitunud, kuid ei töötanud perioodil juuli 2020 kuni august 2021 ja seega ei teinud ka II samba sissemakseid?

V: Kui sul ei olnud maksete peatamise perioodil sotsiaalmaksuga maksustatavat tulu ja seega ei teinud ka II sambasse sissemakseid, siis sa kompenseerimises ei osale.

Kas ja kuidas mõjutavad muudatused teise samba maksete tasumises minu esimese samba pensioni suurust?

V: Kui teed sel ajal oma palgalt 2% makseid, mil riik sotsiaalmaksu arvelt 4% makseid teise sambasse ei tee, kompenseerib riik need tegemata jäänud maksed. Sinu esimese samba pensioni suurust riigi poolt vahepeal 4% makse mittetegemine ja selle hilisem kompenseerimine ei mõjuta. Omandada esimeses sambas pensioniõigusi ikka nii, nagu oleksid teise sambaga liitunud ja teeksid sinna makseid.

Kui teed oktoobris avalduse oma 2% makset mitte tasuda, ei osale sa perioodi 1. detsember 2020 kuni 31. august 2021 eest kompenseerimises ja selle aja eest sinu teise sambasse sotsiaalmaksu raha siis ega hiljem ei laeku. Seetõttu arvestatakse sel ajal sinu esimese samba pensioniõigusi kogu sinu eest tasutud 20% sotsiaalmaksu ulatuses, nagu sa ei oleks sel perioodil teise sambaga liitunud.